

‘Regeltjes maken om de minister te behagen’

Jan Pieter Nepveu

Onder leiding van de nieuwe deken, Els Unger, besprak het College van Afgevaardigden op 22 september onder meer de WID en Wet MOT. En het maakte korte metten met een voorstel tot wijziging van gedragsregel 10, strekkende tot een verbod op het verstrekken van informatie aan de media.

‘Ben ik verstaanbaar?’ Els Unger krijgt om 13.04 uur haar vuurdoop als voorzitter van het College van Afgevaardigden. ‘Pièce de résistance’ vormt de bespreking van de WID en Wet MOT. Sinds 2003 gelden de Wet identificatie bij dienstverlening (WID) en de Wet melding ongebruikelijke transactie (Wet MOT) ook voor de advocatuur. Omdat de Algemene Raad greep wil houden op het toezicht, heeft hij een concept verordening gemaakt. De wetten moeten immers worden nageleefd, maar het verschoningsrecht en de geheimhoudingsplicht mogen niet in de verdrukking raken. De Algemene Raad bepleit eigen toezicht op basis van afspraken met het Bureau Financieel toezicht (BFT). In het voorstel wordt het reguliere toezicht uitgevoerd door de plaatselijke deken volgens het Protocol voor de Centrale Controle Verordeningen (CCV). Het BFT wordt op hoofdlijnen en anoniem geïnformeerd over de resultaten. Sluitstuk zal het tuchtrecht zijn. Het BFT kan zelf bijzondere onderzoeken doen naar zaken of advocaten met een verhoogd risico. Het mag een kantoor doorzoeken in aanwezigheid van de plaatselijke deken. Op aanwijzing van het BFT ziet de deken dan dossiers in; hij bepaalt wat onder het beroepsgeheim valt. De afgevaardigden nemen ruim anderhalf uur voor een kritische bespreking. Want de verordening zou niet duidelijk zijn. En waarom moet de Orde zich eigenlijk belasten met handhavingstaken van de overheid? W. Taekema (Den Haag) beschrijft hoe een patstelling kan ontstaan als ’s ochtends vroeg een slaperige advocaat het BFT toegang tot zijn kantoor verleent. Op zo’n moment komt de geheimhouding in gevaar en dient de plaatselijke deken dus in te grijpen. ‘De deken adviseert dat die advocaat

zijn geheimhoudingsplicht moet invoeren en aan niks meewerkt. Dan ontstaat een geschil met de BFT en kom je in een impasse. Want wie moet beslissen of de deken gelijk heeft of niet?’

J. van Veggel (Amsterdam) zegt dat ook zijn eerste gedachten bij het lezen van de verordening afwijzend waren. ‘Maar de ratio heeft gewonnen. De WID en Wet MOT zijn nu eenmaal van kracht en je kunt je als advocaat niet op het standpunt stellen dat je daar niet aan zou zijn gebonden.’

De laatste in een lange rij sceptici is M. Le Belle (Alkmaar). Hij wil niet verder op de ingeslagen weg: ‘Als zelfs Taekema en Van Veggel vragen hebben... Als voor iedereen nog zo veel onduidelijk is... Wij zijn nota bene advocaten, wij behoren het te weten! Houd er even mee op, maak pas op de plaats.’

‘De minister dreigde met wetgeving, en leek daar in de Kamer steun voor te krijgen’

De opmerkingen gehoord hebbende, zal de Algemene Raad zich opnieuw over de zaak buigen.

GEDRAGSREGEL 10

Voor sommigen ‘out of the blue’, staat ten slotte Gedragsregel 10 op de agenda. De Algemene Raad stelt een aanpassing voor: een strafadvocaat mag geen processtukken meer aan de media verstrekken. ‘Het ministerie hecht eraan dat je procedeert in de rechtszaal en niet in de krant. Dat onderschrijven wij,’ aldus Koos de Blécourt. ‘Ik doe een sterke aanbeveling ons toe te staan deze gedragsregel in te voeren.’

De afgevaardigden zien op z’n zachtst gezegd de noodzaak niet. M. Schyns (Utrecht) houdt een gloedvol betoog tegen het voorstel. Hij vindt dat de minister zich eindelijk eens moet neerleggen bij een uitspraak van de tuchtrechter. De Raad van Discipline Amsterdam heeft na een publicatie in *NRC Handelsblad* inzake het meisje van Nulde namelijk uitgesproken dat een advocaat onder voorwaarden de media

informatie mag verstrekken. ‘Maar de minister wil daar gewoon niet in berusten’, zegt Schyns. Ondertussen doen zich steeds zorgwekkender ontwikkelingen voor, zoals de zaken Eric O. en de Schiedamse parkmoord, die juist reden zijn de advocaat meer vrijheden te gunnen, opdat hij ‘niet lijdzaam hoeft toe te zien hoe een cliënt in de media wordt afgeslacht’.

Schyns verwijt de Orde regeltjes te maken ‘om de minister te behagen’. Hij vindt dat Donner zelf maar een wet moet opstellen. ‘Ik vraag me af of hij die door de Kamer heen weet te loodsen.’ De Utrechtse spreker krijgt applaus, nog nèt geen staande ovatie.

Els Unger brengt Gedragsregel 10 niet in stemming. Wel legt ze uit wat de Algemene Raad aanvankelijk had bewogen. ‘De minister dreigde met wetgeving, en leek daar in de Kamer steun voor te krijgen. Sindsdien zijn er zaken gebeurd waardoor de politiek er inderdaad anders over kan zijn gaan denken. Wij zullen ons hierover buigen en komen er te zijner tijd op terug.’